

Savetodavna komisija za ljudska prava

UNMIK HQ, East Wing, 10000 Priština, KOSOVO

ODLUKA

Datum usvajanja: 6. jun 2009. godine

Predmet br. 63/08

Gdin Danilo Čukić

protiv

UNMIK-a

Savetodavna komisija za ljudska prava, zasedajući u prisustvu sledećih članova:

Gdina Mareka NOVICKOG (Marek NOWICKI), predsedavajućeg
Gđe Snežane BOTUŠAROVE (Snezhana BOTUSHAROVA)

Gdina Džona Rajana (John RYAN), izvršnog službenika

Nakon što je razmotrila iznad pomenutu pritužbu podnetu shodno članu 1.2 Uredbe UNMIK br. 2006/12 od 23. marta 2006. godine o osnivanju Savetodavne komisije za ljudska prava,

Nakon većanja, odlučila je sledeće:

I. ČINJENICE

1. Podnosilac pritužbe je stanovnik Kosova koji trenutno živi kao interno raseljeno lice (IRL) u Mataruškoj Banji, Kraljevo (Srbija). Pre nego što je izbegao zbog kosovskog sukoba u junu 1999, podnosilac pritužbe je živeo u selu Krligate, u opštini Zupin Potok.
2. Podnosilac pritužbe je vlasnik zemljišta, dve kuće i štale u ukupnoj površini od 174 kvadratna metra. Podnosilac pritužbe je tu živeo sa svojom porodicom 20 godina.
3. Nakon izbijanja sukoba i odlaska podnosioca pritužbe u centralnu Srbiju, kuća je ostala zaključana i kompletno opremljena i nameštena. U martu 2000. godine,

susedi su podnosioca pritužbe obavestili da mu je kuća potpuno opustošena i uništena.

4. Podnosilac pritužbe je podneo tužbu protiv Opštine Zubin Potok i Privremenih institucija samouprave (PISU), u kojoj traži naknadu štete nanete njegovoj imovini. Ta tužba je evidentirana u Opštinskom sudu u Zubinom Potoku 17. septembra 2004. godine. U tužbi koju je podneo, podnosilac pritužbe je zahtevao 77 000,00 evra kao naknadu za uništenu imovinu.
5. Podnosilac pritužbe se poziva na pismo koje je 26. avgusta 2004. godine direktor Odeljenja pravosuđa UNMIK (DOJ) poslao svim predsednicima opštinskih i okružnih sudova i predsedniku Vrhovnog suda Kosova u vezi sa tužbenim zahtevima za naknadu štete koja je na imovini počinjena nakon ulaska snaga NATO na Kosovo 1999. godine. U tom pismu, direktor DOJ je pomenuo da "je više od 14 000" takvih tužbenih zahteva podneto. On je ukazao na "probleme koje će sudovima stvoriti tako veliki priliv tužbenih zahteva", i zatražio da "nijedan [takav] predmet ne bude zakazan za pretres sve dok zajednički ne odlučimo kako da na najbolji način sprovedemo procesuiranje ovih predmeta".
6. Do danas, Opštinski sud nije kontaktirao podnosioca pritužbe i nijedno ročište nije održano. Podnosilac pritužbe je 8. septembra 2008. godine podneo zahtev predsedniku Opštinskog suda Zubin Potok za hitan početak sudskog postupka. Podnosilac pritužbe nije dobio nijedan zvaničan odgovor u vezi s ovim zahtevom.

II. PRITUŽBE

7. Podnosilac pritužbe tvrdi da je Opštinski sud u Zubinom Potoku obustavio postupak povodom njegovog zahteva za odštetu zbog uništene imovine i da taj postupak nije završen u razumnom roku (član 6.1 i član 13 Evropske konvencije o ljudskim pravima (EKLJP)). On se dalje žali da je odbijanjem Opštinskog suda u Zubinom Potoku da rešava njegov tužbeni zahtev za dobijanje odštete povređeno njegovo pravo na imovinu (član 1 Protokola br. 1 EKLJP). On navodi i povredu njegovog prava na porodični i privatni život, s obzirom da mu je onemogućen povratak kući (član 8 EKLJP).

III. POSTUPAK PRED KOMISIJOM

8. Pritužba je podneta 15. decembra 2008. godine i evidentirana tog istog dana. Podnosioca pritužbe zastupa gđa Jasmina Zupanjac, viši pravni službenik u Danskom savetu za izbeglice.
9. Komisija je predmet prosledila specijalnom predstavniku generalnog sekretara (SPGS) 28. aprila 2009. godine i od njega zatražila da u ime UNMIK-a iznese komentar o prihvatljivosti i meritumu (suštini) pritužbe. SPGS je komentar dostavio u pismu od 18. maja 2009. godine.

IV. ZAKON

10. Pre nego što počne sa razmatranjem suštine predmeta, Komisija mora da odluči da li da taj predmet prihvati, uzimajući u obzir kriterijume prihvatljivosti utvrđene u članovima 1, 2 i 3 Uredbe UNMIK br. 2006/12.

11. U svom komentaru, SPGS navodi da je "slučaj *prima facie* (na prvi pogled) neprihvatljiv" na osnovu toga što nisu iscrpeni svi pravni lekovi. On iznosi da je u novembru 2005. godine direktor DOJ pozvao sve sudove da počnu procesuiranje tužbenih zahteva za naknadu štete koju su prouzrokovala identifikovana fizička lica i za naknadu štete nastale nakon oktobra 2000, budući da je smatrano da u ovim predmetima više nije postojala prepreka za njihovu uspešnu obradu. DOJ je 28. septembra 2008, nakon konsultacija sa Pravosudnim savetom Kosova koji se saglasio da pruži logističku podršku u obradi preostalih tužbenih zahteva, izneo stav da bi preostale predmete trebalo obraditi i da o tome treba obavestiti sudove. SPGS iznosi da će pomenuti predmeti sada biti procesuirani i da će sudovi u kojima ovi predmeti stoje nerešeni moći u dogledno vreme da donesu rešenja.
12. Član 3.1 Uredbe UNMIK br. 2006/12 propisuje da Savetodavna komisija može da razmatra određeni slučaj tek nakon što utvrdi da su sva ostala sredstva za ispitivanje navodnih prekršaja iskorišćena.
13. Komisija napominje da uslov iscrpenosti pravnih lekova podrazumeva da se nadležnim organima, naime sudovima, pruži mogućnost da otklone navodni prekršaj. Međutim, od podnosilaca pritužbi se jedino traži da iscrpu one pravne lekove koji su delotvorni i raspoloživi u teoriji i praksi (videti, između ostalog, Evropski sud za ljudska prava (ESLjP), Vernillo protiv Francuske, 20. februar 1991, Publikacije Suda (*Publications of the Court*), Serija A, br. 198, str. 12, st. 27; ESLjP, 27. jul 1999, Selmouni protiv Francuske [GC], br. 25803/99, st. 76, *EKLjP*, 1999-V).
14. Komisija smatra da se primedba zasnovana na neiscrpenosti pravnih lekova ne može posmatrati uopšteno, već u konkretnom kontekstu svake pojedinačne pritužbe iz mnoštva raznovrsnih. U tom kontekstu će Komisija i ispitivati da li se možda kod određenih pritužaba pojavljuju druge primedbe na njihovu prihvatljivost (videti, u istom smislu, odluku Komisije od 22. maja 2009. u Predmetu br. 38/08, Milogorić).

Navodna povreda članova 6.1 i 13 EKLjP

15. Komisija smatra da u delu u kojem se podnosilac pritužbe poziva na povredu članova 6.1 i 13 EKLjP, on zapravo iznosi dve pritužbe (videti pristup usvojen u prethodno pomenutom predmetu Milogorić, uporediti sa odlukom ESLjP o prihvatljivosti, 30. maj 2000, Aćimović protiv Hrvatske, br. 48776/99; ESLjP, odluka o prihvatljivosti, 11. jul 2000, Kutić protiv Hrvatske, br. 48778/99). S jedne strane, on se žali na činjenicu da zbog obustave postupka u Opštinskom sudu nije mogao da dobije rešenje tužbenog zahteva za naknadu štete zbog uništene imovine. Komisija smatra da ova pritužba pokreće pitanje prava na pristup sudu na osnovu člana 6.1 EKLjP i prava na delotvoran pravni lek na osnovu člana 13 EKLjP, a u vezi s članom 1 Protokola br. 1. S druge strane, on se žali na dužinu trajanja postupka pred Opštinskim sudom, s obzirom na činjenicu da je postupak pokrenut 17. septembra 2004, a da njegova tužba od tada nije razmatrana. Ova pritužba može da pokrene pitanje njegovog prava na sudsko rešenje u razumnom roku, u smislu člana 6.1 EKLjP.
16. Komisija primećuje da SPGS u svojim komentarima nije ukazao ni na jedan konkretan pravni lek koji je podnosiocu pritužbe bio na raspolaganju kad je reč o obustavi ili trajanju postupka. Sa svoje strane, Komisija ne vidi nijedan takav lek. Činjenica da je 28. septembra 2008. godine sudovima naloženo da nastave procesuiranje tužbenih zahteva među kojima je i zahtev podnosioca pritužbe nije

relevantna sa tačke gledišta pravnih lekova koje je podnosilac zahteva dužan da iskoristi. Stoga, Komisija zaključuje da pritužba ne može da bude odbačena zbog neiscrpenosti pravnih lekova u smislu člana 3.1 Uredbe UNMIK br. 2006/12.

17. Komisija smatra da pritužbe na osnovu članova 6.1 i 13 EKLJP pokreću ozbiljna činjenična i pravna pitanja, čije bi rešenje trebalo da zavisi od ispitivanja merituma. Komisija zaključuje da, prema tome, ova pritužba nije očigledno neosnovana u smislu člana 3.3 Uredbe UNMIK br. 2006/12.

Navodna povreda člana 1 Protokola br. 1

18. Podnosilac pritužbe se žali na povredu njegovog prava na imovinu (član 1 Protokola br.1) usled odbijanja Opštinskog suda u Zubinom Potoku da odlučuje po njegovoj tužbi za naknadu štete.
19. U svojoj odluci od 22. maja 2009. o prihvatljivosti pritužbe u slučaju Milogorić, br. 38/08, Komisija je konstatovala da je postupak u vezi sa tužbom podnosioca pritužbe još uvek u toku pred Opštinskim sudom i da je, prema tome, ta pritužba bila preuranjena te je stoga morala da bude odbijena zbog neiscrpenosti pravnih lekova, u skladu s članom 3.1 Uredbe UNMIK br. 2006/12.
20. S obzirom na činjenicu da podnosilac pritužbe tvrdi da pravni lek koji nudi Opštinski sud do sada nije bio delotvoran i da on nije obavezan da koristi lek koji je neodgovarajući ili nedelotvoran ili je bez razumne šanse da bude uspešan, Komisija bi želela da doda da je ovaj deo pritužbe neprihvatljiv i iz drugog razloga.
21. Zapravo, Komisija primećuje da se tužba podnosioca pritužbe pred Opštinskim sudom odnosi na uništavanje i pljačku njegove imovine. Prema navodima podnosioca pritužbe, ove radnje su se desile između juna 1999. i kraja 1999. godine.
22. Komisija napominje da, prema članu 2 Uredbe UNMIK br. 2006/12, Komisija ima nadležnost samo za one "pritužbe koje se odnose na navodne povrede ljudskih prava koje su se desile nakon 23. aprila 2005. godine ili koje proizilaze iz činjenica koje su nastale pre ovog datuma a da te činjenice dovode do nastavljanja kršenja ljudskih prava". Rušenje i pljačkanje imovine su trenutne radnje koje ne dovode do kontinuiranog kršenja prava (videti odluku Komisije od 16. jula 2008, Lajović, br. 09/08, st. 7).
23. Istina je da se podnosilac pritužbe nije direktno žalio Komisiji zbog pomenutih radnji, već jedino zbog činjenice da zbog obustave postupka do sada nije mogao da dobije naknadu štete izazvane ovim radnjama. Ipak, u slučaju kad se na sudski postupak poziva s tačke gledišta prava na imovinu, on ne može da bude odvojen od radnji na osnovu kojih je tužba podneta sudu. Ili, konkretno izraženo, kako je Evropski sud za ljudska prava postupio u pogledu svoje nadležnosti na osnovu EKLJP:

"... vremenska nadležnost Suda utvrđuje se na osnovu činjenica koje čine navodno ometanje. Potonja neuspešnost pravnih lekova čiji je cilj bio da uklone ovo ometanje ne može ga staviti u vremensku nadležnost Suda" (ESLJP (Veliko veće), 8. mart 2006, Blečić protiv Hrvatske, br. 59532/00, st. 77, *ESLJP*, 2006-III).

24. Iz toga sledi da je ovaj deo pritužbe, u svakom slučaju, van nadležnosti Komisije *ratione temporis* (videti, u slučaju sličnom ovom, ESLjP, odluku o prihvatljivosti, 7. novembar 2002, Aćimović protiv Hrvatske, br. 61237/00).

Navodna povreda člana 8 EKLjP

25. Podnosilac pritužbe se žali na povredu njegovog prava na porodični i privatni život (član 8 EKLjP), usled činjenice da je, nakon što je izbegao s Kosova zbog sukoba 1999, bio sprečen da se vrati svojoj kući.

26. Komisija napominje da je njegova imovina, uključujući kuću na Kosovu u kojoj je živeo sa svojom porodicom, uništena negde između juna 1999. i marta 2000. godine.

27. Prema članu 2 Uredbe UNMIK br. 2006/12, Komisija ima nadležnost samo za one "pritužbe koje se odnose na navodne povrede ljudskih prava koje su se desile nakon 23. aprila 2005. godine ili koje proizilaze iz činjenica koje su nastale pre ovog datuma a da te činjenice dovode do nastavljanja kršenja ljudskih prava". Razaranje imovine je trenutni čin, koji ne dovodi do kontinuiranog kršenja prava.

28. Ovaj deo pritužbe je, dakle, van nadležnosti Komisije *ratione temporis*.

IZ OVIH RAZLOGA,

Komisija, jednoglasno,

- PROGLAŠAVA PRITUŽBU PRIHVATLJIVOM U DELU KOJI SE ODNOSI NA PRAVO NA PRISTUP SUDU I PRAVO NA DELOTVORAN PRAVNI LEK (ČLANOVI 6.1 I 13 EKLjP) I PRAVO NA SUDSKO REŠENJE U RAZUMNOM ROKU (ČLAN 6.1 EKLjP);

- PROGLAŠAVA NEPRIHVATLJIVIM OSTATAK PRITUŽBE.

Džon RAJAN
izvršni službenik

Marek NOVICKI
predsedavajući